

Kommunstyrelsen

Timrå kommuns påverkansarbete för Nationella investeringar i Corona-pandemins fotspår

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Uppdra till Kommunchef att samordna kommunens påverkans- och utvecklingsarbete.
2. Prioritera inriktningen i påverkans och utvecklingsarbetet på flygplatsens utveckling, SCA:s behov med infrastrukturlösning/bro, finansiering bredbandsutbyggnad, markberedskap, stärka och främja Mittuniversitetets verksamhet, snabba processer för bostadsbyggande samt lärcenter och blåljusgymnasium.
3. Uppdra till Näringslivschef och en ledamot i kommunstyrelsen att representera Timrå kommun i ett aktivt medlemskap i Svenska Industrikommuner.
4. Medlemsavgiften Svenska Industrikommuner finansieras inom Näringslivskontorets budget.
5. Anmoda övriga förvaltningar och nämnder samt kommunala förbund och bolag att samverka aktivt i påverkansarbetet

Ärendet

När nu den akuta krishanteringen har avvecklats till förmån för en bevakningsfunktion startas parallellt ett arbete med att hantera den ekonomiska krisen som följer i pandemins spår. Ärendet föreslår en prioritering och inriktning för Timrå kommuns utvecklings- och påverkansarbete för att bidra till att omstarta Sverige.

Protokollsutdrag till
Kommunchef
Näringslivskontoret

Exp / 2020

Kommunledningskontoret

Andreaz Strömgren
Kommunchef

Bakgrundsinformation.

Konkurserna ökar i Timrå, orsaken bedöms vara direkt kopplat till den pågående Coronapandemin. I andra delar av riket ses samma trend. Arbetslösheten ökar snabbt, framförallt bland unga och det är stor oro inom näringslivet. Ekonomin krymper förvisso mindre än vid den första bedömningen under våren, men bedömningen är ändå att vi står inför en av de största ekonomiska tillbakagångarna under efterkrigstiden. Det kommer att få omfattande långsiktiga konsekvenser för hela samhällslivet, det är avgörande att Timrå kommun bidrar aktivt för att minska recessionen och till att omstarta Sverige.

I Timrå bedöms de allra största företagen ha starka ägare med lång uthållighet, emedan många av de medelstora företagen (med en omsättning mellan 20-200Mkr) är ägarledda. Även om de har god ekonomi, så är uthålligheten mer begränsad. Konkurer inom detta segment riskerar slå hårt mot sysselsättningen. Bland de mindre företagen förväntas tyvärr ett antal inte klara utmaningarna till följd av Pandemin (vilket redan nu syns i statistiken). Inom byggbranschen så är det överlag fortsatt gott om arbete, även om några företag behövt permittera. Samtidigt är oron i branschen stor då det är få nya projekt att räkna på.

Vid det senaste samrådsmötet i SKRs nationella referensgrupp för Tillväxt och Näringsliv (där Timrå ingår tillsammans med nio andra utvalda kommuner) så var de deltagande kommunerna överens om att vi ser allt fler företag som passar på att göra större strukturförändringar och omlokaliseringar av verksamheter i Corona-tider/lågkonjunktur. Detta riskerar ha stor påverkan på lokalt näringslivet när företag flyttar/lägger ner verksamheter. I samma grupp så var alla också överens om att det troligen redan i slutet av september kommer synas tydligt på ökande arbetslöshet med omfattande kostnader för kommuner. Lokalt i vårt närområde har det redan aviserats om flera stora nedläggningar och omstruktureringar, bland annat: Casinot, SCA Ortvikén, Smålandsvillan, Krauta med flera vilket bara det summerar till över 1.000 varslade personer i vår arbetsmarknadsregion.

Nyligen presenterades Omstartskommissionens arbete i en bo.. Kommissionens arbete har skett på uppdrag av Stockholms handelskammare. Arbetet bedöms till stor del visa riktningen på ett antal områden som regering och riksdag sannolikt behöver och kommer adressera med politiska insatser och ekonomiska incitament.

<https://www.chamber.se/rapporter/omstartskommissionen-ideer-for-ett-starkare-sverig.htm>

En kort omvärldspaning och sammanfattning av Omstartskommissionens bok i ett Timråperspektiv följer här:

1. Finanspolitiken – Nu satsar regeringen stora resurser på att skydda ekonomin genom insatser i Corona-tider. Detta påverkar de offentliga nationella finanserna. Hur kommer det påverka kommunal ekonomi när statskassan åter ska stärkas efter pandemin, vilka ytterligare kostnader kommer kommuner och regioner få bära, hur påverkar det samhällsservicen och hur påverkar det vår attraktivitet?
2. Grön omställning – Kortsiktigt har efterfrågan snabbt ökat, men långsiktigt kan det också ge konkurrensfördelar globalt. Hur styr och hur attraherar vi företag i den kategorin till Timrå?

Kan vi få SCA och Flygplatsen att närma sig varandra för biobränsle? Fiskodlingar på land bedöms vara en växande framtidsbransch. Omstartskommisionen och regeringen pekar på att omställningen i Corona-tider och post-Corona kommer vara avgörande och att insatser planeras för detta.

3. Teknisk utveckling och digitalisering - Omställningen har gått fort i krisen, förväntningarna från företag och medborgare ökar snabbt på tillgängliga digitala tjänster och snabb logistik. Samtidigt blir det tydligt att fungerande digital infrastruktur är nödvändigt, vad händer i Timrå om bredbandsutbyggnaden stannar upp och 5G dröjer? ***Digitaliseringen kräver bredband, för att bibehålla och attrahera medborgare och företag behöver vi ligga i framkant på tillgänglig kapacitet. Digitaliseringen har skapat nya mönster och vanor, förväntningarna på kommunens tillgänglighet digitalt ökar snabbt.***
4. Arbetsmarknaden - Vi har en låg utbildningsnivå i Timrå, få företag i Timrå som efterfrågar högre utbildningsnivå samtidigt som rörligheten främst inom kategorin välutbildade ökar snabbt. Flyttströmmar påverkas av arbetsmarknaden, dessa i sin tur påverkar attraktivitet och bostadsmarknad. Vilka områden kan vi stärka för att fortsätta vara en kommun med lägre arbetslöshet än riket i snitt?
5. Utbildningssystemet - Kompetensutveckling, kompetensväxling, utbildningsnivåer och lärcentrum, kommer vara viktiga aktiviteter. Hur kan vi i Timrå skapa fler miljöer där företag och människor vill vara och kan vara för att utveckla sin kompetens även på högre nivå? Kan vi stärka Mittuniversitetet?
6. Bostadsmarknaden - Sannolikt kommer det kortsiktiga stöd för bostadsbyggande, vi måste då vara redo att erbjuda möjligheter att bygga snabbt under tiden stöden finns. Idag söker fastighetsbolag klara byggrätter för att hinna sätta igång bostadsbyggandet med nu gällande stöd (vilket är oklart om det finns kvar efter nästa val). Akacas satsning i Bergeforsen och Amasten nya flerfamiljshus i centrala Vivsta är tydliga exempel på vikten av färdiga byggrätter. Om Timrå inte hade haft färdiga byggrätter hade investeringen hamnat i en annan kommun. Det är sannolikt att det kommer insatser från staten för att premiera bostadsbyggandet post-Corona. Samtidigt ökar rörligheten på bostadsmarknaden, attraktiviteten i närregionen blir sannolikt mycket viktigt för Timrå. Hur tänker de i Sundsvall och Härnösand om Timrå, hur tänker de i Ånge, Nordanstig, Kramfors och Sollefteå om Timrå. Hur gör vi Timrå till ett självklart val att flytta till?
7. Entreprenörskap och företagande - Omstartskommisionens bok talar om innovationer, dynamik och hur synen på entreprenörskap sannolikt transformeras. Hur kan vi arbeta för att öka företagsamheten i Timrå och göra det som "självklart" att man också är företagare? I Timrå saknas idag helt miljöer för mindre företag att arbeta tillsammans i moderna miljöer. Istället hamnar företag som söker Coworkingmiljöer i Sundsvall eller i Härnösand.
8. Infrastruktur - Staten kommer investera i lågkonjunktur. Vilka investeringar kan vara akuta krisåtgärder? Hur attraherar vi dessa investeringar till Timrå och vår region? För Timrås del bedömer vi att bland annat: Nya ostkustbanan, flygplatsen och bron över E4 är områden vi behöver belysa nationellt för att medvetandegöra om vikten av dessa inte bara för Timrå utan även för regionen och för hela landet. En ny bro över E4 stärker SCAs möjlighet att investera i

ett Bioraffinaderi på Östrand vilket ökar möjligheterna för biodrivmedel till flyget vilket ökar statens intresse i vår flygplats.

9. Skatter – Rapporten pratat om ett skattesystem som bör stimulera entreprenörskap, arbete, utbildningar och investeringar. Vad kommer det innebära i praktiken för vårt uppdrag och våra prioriteringar på näringslivsutveckling. Näringslivskontoret följer utvecklingen löpande.
10. Sverige i Världen – Hur kommer pandemin ha påverkat frihandeln, vad händer med EU och global handel när protektionismen växer. Timrå kommer påverkas av den globala utveckling, dels för att många av våra företag är direkt eller indirekt kopplade till export och en fungerande världshandel.

Timrå kommun har under flera år varit begränsat delaktiga i samarbetsföreningen ”Svenska Industrikommuner”. Föreningen samlar 30 industrikommuner som alla har stark industri i sina kommuner. Föreningen driver ett aktivt lobbyarbete och vi ser föreningen som en viktig part att verka aktivt i med arbetet för att säkerställa statliga medel för att renovera E4 bron och därmed möjliggöra SCAs satsning på ett bioraffinaderi vid Östrandfabriken.

<https://svenskaindustrikommuner.se/>

N6 är ett samarbete mellan 7 Norrländska städer som gemensamt arbetar med påverkansarbete. Inom ramen för N6 och Sundsvallsregionen har Timrå kommun erbjudits möjlighet att inkomma med förslag på viktiga områden att arbeta med. Sundsvallsregionen är den samverkanspart som gemensamt försöker stärka en växande arbetsmarknadsregion över länsgränsen. Härnösand, Timrå, Sundsvall och Ånge samverkar där med Nordanstig och Hudiksvall.

<https://www.n6-initiativet.se/>

<http://sundsvallsregionen.se/>

Sannolikt är det dock så att Timrå själv behöver arbeta aktivt med påverkansfrågor då agendan för storstaden i N6 sannolikt inte helt överensstämmer med Timrås prioriteringar.

Ledningsgruppen för Timrå kommun har på tjänstepersonsnivå analyserat Omstartskommissionens förslag och Timrå kommuns situation. Följande åtgärder bedöms vara särskilt viktiga att arbeta med för att främja en positiv utveckling lokalt, regionalt och nationellt:

- Flygplatsens utveckling: flygplatsen är nödvändig för näringslivets rörlighet och även för samhällsviktiga funktioner i beredskapsarbetet.
- SCA:s behov med infrastrukturlösning/bro: Timrå omlider tillfälligt tung trafik norrifrån på järnvägsgatan, men med en ny överenskommelse med Trafikverket kan staten ta över bron och ansvarar då för att hitta finansiering och bygga om bron. Timrå kommuns bidrag blir att stå kostnaden för projektering på 3 mnkr för att uppnå en hög grad av planeringsmognad samt överta ett antal andra statliga väganläggningar. Ärendet hanteras separat i fullmäktigebeslut i september 2020.
- Finansiering bredbandsutbyggnad: Timrå kommun har inga avsatta medel eller personella resurser för att arbeta strategiskt med att öka bredbandstäckningen. Här behöver insatser göras för att hitta rätt typ av samverkan samt regionala och nationella medel för att finansiera anslutning av nya områden.

- Markberedskap och snabba processer för bostadsbyggande: Kommunstyrelsen har prioriterat upp och resurssatt planarbetet för att öka planberedskapen. Arbetet måste fortgå och omvärldsbevakningen med kontakt med bostadsbolagen intensifieras för att öka byggandet i Timrå.
- Lärcenter och blåljusgymnasium: I omställningsarbetet måste Timrå vara delaktig i att främja omställning genom utbildning, inte minst inom samhällsviktiga områden. En ny brandstation i Timrå kan möjliggöra och främja en satsning på ett blåljusgymnasium.
- Stärka och främja Mittuniversitet verksamhet: fortsatt samverkansavtal samt i påverkansarbete påvisa vikten av ett växande universitet i Sundsvallsregionen.

Arbetet bör föras inom ramen för Timrå kommuns linjeorganisation, och inbegripa både nämnder/förvaltningar och bolag/förbund. Inget nytt uppdrag eller ägardirektiv behövs dock eftersom arbetet kan ske inom ordinarie uppdrag och organisation.

Kommunen har under många år byggt upp ett väl fungerande näringslivskontor som omvärldsbevakar och för direkt dialog med företagen om behov samt samordnar de kommunala förvaltningarna för att tillgodose dessa. Vi är redan delaktiga i ett Arbetsmarknadstorg där personer får individuellt stöd i omställning. Ett lokalt jobbspår har utvecklats av socialnämnden som med fördel kan användas i omställningsarbetet. Infrastrukturfrågorna hanteras av kulturnämnden, förutom den långsiktiga samhällsplaneringen som ombesörjs av kommunstyrelsens samhällsenhet. Den prioriterade infrastrukturåtgärden med ny bro till SCA är långt gången, men påverkansarbete krävs för att säkerställa statlig finansiering. Barn- och utbildningsnämnden samverkar engagerat med Medelpads Räddningstjänstförbund för att möjliggöra ett räddningsgymnasium.

Avgörande är att arbetet som redan är igångsatt intensifieras och samordnas. Kommunchefen leder kommunens ledningsgrupp och bör få uppdraget att samordna prioriterat utvecklings- och påverkansarbete.

Christian Söderberg
Näringslivschef

Andreaz Strömgren
Kommunchef